

Jan Paweł II

Vita consecrata

Do Biskupów i Duchowieństwa
Do Zakonów i Zgromadzeń Zakonnych
Do Stowarzyszeń Życia Apostolskiego
Do Instytutów Świeckich oraz
Do Wszystkich Wiernych o Życiu Konsekwowanym i Jego Misji w Kościele i w Świecie

WPROWADZENIE

1. Życie konsekrowane, głęboko zakorzenione w przykładzie życia i w nauczaniu Chrystusa Pana, jest darem Boga Ojca udzielonym jego Kościołowi za sprawą Ducha Świętego. Dzięki profesji rad ewangelicznych *charakterystyczne przymioty Jezusa* — dziewictwo, ubóstwo i posłuszeństwo — *stają się w pewien swoisty i trwały sposób “widzialne” w świecie*, a spojrzenie wiernych zwraca się ku tajemnicy Królestwa Bożego, które już jest obecne w historii, ale w pełni urzeczywistni się w niebie.

W ciągu stuleci nigdy nie zabrakło ludzi, którzy — idąc posłusznie za wezwaniem Ojca i poruszeniami Ducha Świętego — wybrali tę drogę specjalnego naśladowania Chrystusa, aby oddać się Jemu sercem “niepodzielnym” (por. 1 Kor 7, 34). Oni także porzucili wszystko jak Apostołowie, aby przebywać z Nim i tak jak On oddać się na służbę Bogu i braciom. W ten sposób przyczynili się do objawienia tajemnicy i misji Kościoła dzięki licznym charyzmatom życia duchowego i apostolskiego, których udzielał im Duch Święty, a w ten sposób wnieśli też wkład w odnowę społeczeństwa.

Dziękczynienie za życie konsekrowane

2. Rola życia konsekrowanego w Kościele jest tak doniosła, że postanowiłem zwołać Synod, który podjąłby głębszą refleksję nad jego znaczeniem i perspektywami na przyszłość w obliczu bliskiego już nowego tysiąclecia. Pragnąłem też, aby w Zgromadzeniu Synodalnym — obok Ojców — wzięły udział również liczne osoby konsekrowane, tak by nie zabrakło ich wkładu we wspólną refleksję.

Wszyscy zdajemy sobie sprawę, jakim bogactwem jest dla wspólnoty kościelnej dar życia konsekrowanego w całej różnorodności jego charyzmatów i instytucji. Razem *dziękujemy Bogu za Zakony i Instytuty zakonne, kontemplacyjne lub prowadzące dzieła apostolskie, oraz za Stowarzyszenia życia apostolskiego, za Instytuty świeckie i za inne grupy osób konsekrowanych, jak również za tych wszystkich, którzy w ukryciu swego serca oddają się Bogu poprzez szczególną konsekrację.*

Podczas Synodu można się było wyraźnie przekonać, jak szeroko rozpowszechnione jest życie konsekrowane, obecne w Kościołach we wszystkich częściach świata. Pobudza ono i wspomaga postępy ewangelizacji w różnych regionach, gdzie nie tylko z wdzięcznością przyjmowane są Instytuty pochodzące z zewnątrz, ale również powstają wciąż nowe, odznaczające się wielką różnorodnością form i środków wyrazu.

Tak więc, podczas gdy w niektórych regionach świata Instytuty życia konsekrowanego wydają się przeżywać trudne chwile, w innych rozwijają się i odznaczają zadziwiającą żywotnością, ukazując, że decyzja całkowitego oddania się Bogu w Chrystusie nie jest bynajmniej sprzeczna z kulturą i historią żadnego narodu. Życie konsekrowane rozkwita zresztą nie tylko w łonie Kościoła katolickiego; zachowuje szczególną żywotność w tradycji monastycznej Kościołów prawosławnych, stanowiąc istotny rys ich tożsamości, powstaje też

lub odradza się w Kościołach i Wspólnotach kościelnych wyrosłych z Reformacji jako znak łaski wspólnej wszystkim uczniom Chrystusa. Świadomość tego staje się impulsem dla procesu ekumenicznego, który roznieca pragnienie coraz pełniejszej komunii między chrześcijanami, “aby świat uwierzył” (J 17, 21).

Życie konsekrowane darem dla Kościoła

3. Obecność życia konsekrowanego w całym świecie oraz ewangeliczny charakter jego świadectwa to przekonujące dowody — jeśli ich ktoś potrzebuje — na to, że *nie jest ono rzeczywistością odosobnioną i drugorzędną*, ale sprawą całego Kościoła. Kilkakrotnie potwierdzili to Biskupi podczas Synodu: “*de re nostra agitur*” — “jest to sprawa, która nas dotyczy”¹. Istotnie, życie konsekrowane znajduje się w samym sercu Kościoła jako element o decydującym znaczeniu dla jego misji, ponieważ “wyraża najgłębszą istotę powołania chrześcijańskiego”² oraz dążenie całego Kościoła-Oblubienicy do zjednoczenia z jedynym Oblubieńcem³. Podczas Synodu kilkakrotnie stwierdzono, że życie konsekrowane nie tylko w przeszłości było pomocą i oparciem dla Kościoła, ale stanowi cenny i nieodzowny dar także dla teraźniejszości i przyszłości Ludu Bożego, ponieważ jest głęboko zespolone z jego życiem, jego świętością i misją⁴.

Trudności, z jakimi liczne Instytuty zmagają się dziś w niektórych regionach świata, nie powinny budzić wątpliwości co do tego, że profesja rad ewangelicznych jest *integralną częścią życia Kościoła*, stanowi bowiem dla niego cenny bodziec do coraz większej wierności Ewangelii⁵. W przyszłości mogą powstać nowe, różnorodne formy życia konsekrowanego, ale niezmienna pozostanie istota tego wyboru, który wyraża się w radykalnym darze z siebie składanym z miłości do Pana Jezusa, a w Nim do każdego członka ludzkiej rodziny. Na tym *przekonaniu*, które przez stulecia było natchnieniem dla wielkiej rzeszy wiernych, *chrześcijański lud nadal opiera swą ufność*, wiedząc, że w dorobku tych szlachetnych dusz może znaleźć bezcenną pomoc w swojej wędrówce ku niebieskiej ojczyźnie.

Owoce Synodu

4. Spełniając życzenie wyrażone przez Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne Synodu Biskupów, poświęcone refleksji na temat: “Życie konsekrowane i jego misja w Kościele i w świecie”, zamierzam przedstawić w niniejszej Adhortacji apostolskiej owoce obrad synodalnych⁶ i ukazać wszystkim wiernym — Biskupom, kapłanom, diakonom, osobom konsekrowanym i świeckim — a także wszystkim, którzy zechcą mnie wysłuchać, wielkie dzieła, jakich Bóg pragnie dokonywać także dzisiaj przez życie konsekrowane.

Synod ten, odbywający się po wcześniejszych zgromadzeniach poświęconych wiernym świeckim i kapłanom, dopełnia cykl rozważań nad szczególnymi cechami stanów życia, które zgodnie z zamysłem Chrystusa Pana istnieją w Jego Kościele. Sobór Watykański II uwypuklił bowiem wielką rzeczywistość kościelnej komunii, w której łączą się w jedno wszystkie dary i charyzmaty, służąc budowie Ciała Chrystusa i misji Kościoła w świecie, natomiast w ostatnich latach pojawiła się potrzeba pełniejszego ukazania, *tożsamości różnych stanów życia*, ich powołania i ich konkretnej misji w Kościele.

Komunia Kościoła nie oznacza bowiem jednolitości, ale jest darem, którego Duch Święty udziela nam także poprzez różnorodność charyzmatów i stanów życia. Okażą się one tym bardziej przydatne Kościołowi i jego misji, im większym szacunkiem będzie otoczona ich

tożsamość. Każdy dar Ducha jest przecież udzielany po to, aby przynosił owoce dla Pana,⁷ pobudzając wzrost braterstwa i rozwój misji.

Działanie Ducha Świętego w różnych formach życia konsekrowanego

5. Jakże nie wspomnieć z wdzięcznością wobec Ducha Świętego o *wielości historycznych form życia konsekrowanego* przez Niego wzbudzonych i nadal obecnych w tkance Kościoła. Można je porównać do drzewa o wielu gałęziach⁸, które tkwi korzeniami w Ewangelii i przynosi obfite owoce w każdej epoce życia Kościoła. Jakież to niezwykle bogactwo! Ja sam na zakończenie Synodu pragnąłem zwrócić szczególną uwagę na ten stały element historii Kościoła: na rzeszę założycieli i założycielek, świętych mężczyzn i kobiet, którzy wybrali Chrystusa, idąc drogą radykalizmu ewangelicznego i braterskiej służby — przede wszystkim ubogim i opuszczonym⁹. Właśnie ta służba pozwala dostrzec szczególnie wyraziście, że życie konsekrowane objawia *jedność przykazania miłości* — nierozdzielalną więź między miłością Boga a miłością bliźniego.

Synod przypomniał o tym nieustannym działaniu Ducha Świętego, który w ciągu stuleci pomnaża bogactwa płynące z praktyki rad ewangelicznych poprzez liczne charyzmaty i także w ten sposób wciąż na nowo uobecnia tajemnicę Chrystusa w Kościele i w świecie, w czasie i w przestrzeni.

Życie monastyczne na Wschodzie i na Zachodzie

6. Ojcowie synodalni z katolickich Kościołów Wschodnich oraz przedstawiciele innych Kościołów Wschodu zwrócili uwagę w swych wystąpieniach na *ewangeliczne wartości życia u monastycznego*¹⁰, które pojawiło się już w początkach chrześcijaństwa i nadal rozkwita w ich krajach, zwłaszcza w łonie Kościołów prawosławnych.

Już w pierwszych wiekach Kościoła byli ludzie, którzy czuli się powołani do naśladowania Słowa Wcielonego, które przyjęło postać sługi, i postanowili pójść za Nim, wypełniając w sposób swoisty i radykalny — przez profesję życia monastycznego — wymogi płynące z chrzcielnego uczestnictwa w paschalnej tajemnicy Jego śmierci i zmartwychwstania. W ten sposób stali się “niosącymi Krzyż” (*staurophóroi*) i starali się być “niosącymi Ducha” (*pneumatophóroi*) — ludźmi prawdziwie duchowymi, będącymi ukrytym zaczynem historii przez modlitwę uwielbienia i nieustanne orędownictwo, udzielanie porad ascetycznych i dzieła miłosierdzia.

Dążąc do przemiany świata i życia w oczekiwaniu na ostateczne oglądanie oblicza Bożego, monastycyzm wschodni szczególnie ceni sobie nawrócenie, wyrzeczenie się siebie i skrucenie serca, dążenie do *hezychii*, czyli wewnętrznego pokoju i nieustanną modlitwę, post i czuwania, walkę duchową i milczenie, paschalną radość z obecności Pana i z oczekiwania na Jego ostateczne przyjście, ofiarę z siebie i ze swych majątkości, przeżywaną w świętej wspólnocie klasztornej lub w pustelniczej samotności¹¹.

Także na Zachodzie od pierwszych stuleci istnienia Kościoła praktykowano życie monastyczne i powstawały bardzo różnorodne jego formy, należące zarówno do tradycji cenobickiej, jak i eremickiej. Monastycyzm zachodni w swojej obecnej formie, odwołującej się zwłaszcza do św. Benedykta, jest spadkobiercą wielkiej rzeszy mężczyzn i kobiet, którzy porzuciwszy życie w świecie, szukali Boga i Jemu się poświęcili, «a niczego nie przedkładając nad miłość Chrystusa»¹². Także współcześni mnisi starają się *harmonijnie*

Chcesz przeczytać więcej?

Zamów prenumeratę, aby otrzymać dostęp do pełnej zawartości czytelní.